

Problémy amerických bank předznamenávají konec systému založeného na dolaru

tadesco.org/problemy-americky-ch-bank-predznamenavaji-konec-systemu-zalozeneho-na-dolaru

Bankovní krize není problémem kvality úvěrů, ale pramení z nyní neřešitelného úkolu financovat stále rostoucí americký zahraniční dluh.

Bankovní systém USA je na pokraji zhroutilí. To ale neznamena, že by se měly objevit další významné bankrotы typu Credit Suisse. Centrální banky se budou snažit udržovat skomírající instituce nad vodou.

Ale éra dolarových rezerv a nestálých směnných kurzů, které začaly 15. srpna 1971 tím, že USA přerušily vazbu dolaru na zlato, se chýlí ke konci. Bolestné křeče se přenesou z bank na reálnou ekonomiku a ta bude hladovět po úvěrech.

Geopolitické důsledky budou obrovské. Vyčerpání dolarových úvěrů urychlí přechod k multipolárnímu rezervnímu systému, přičemž výhodu bude mít čínský juan jakožto konkurent dolaru.

Zlato, „barbarská relikvie“, kterou si John Maynard Keynes ošklivil, bude hrát větší roli, jelikož je dolarový bankovní systém nefunkční a žádná jiná měna – rozhodně ne přísně kontrolovaný Juan – ho nemůže nahradit. Cena zlata, která je nyní na historickém rekordu 2 000 USD za unci, pravděpodobně dále poroste.

Největším nebezpečím pro hegemonii dolaru a strategickou moc, kterou Washingtonu propůjčuje, není ambice Číny rozšířit mezinárodní roli své měny. Nebezpečí plyne z vyčerpání finančního mechanismu, který USA umožnil během posledních 30 let vytvořit zápornou pozici zahraničních aktiv ve výši 18 bilionů dolarů.

Vlajková loď německého bankovníctví – Deutsche Bank, se 24. března ráno dostala na historické minimum 8 euro za akcii, a na konci obchodování toho dne se zotavila na 8,69 euro.

To je stejná hodnota jako během bankovní krize v roce 2008 a evropské finanční krize v roce 2015, i když ne taková jako během uzavírek za Covidu v březnu 2020. Deutsche Bank nezkrachuje, ale možná potřebuje oficiální podporu. Je možné, že takovou podporu již obdržela. *(Zde s autorem nesouhlasím, DB zkrachuje. Kdyby banku v minulých letech nepodržela Čína, tak už zkrachovala – pozn. př.)*

Tato krize je naprosto odlišná od roku 2008, kdy banky na základě „živých půjček“ majitelům domů nashromáždily pákový efekt v podobě pochybných aktiv v hodnotě bilionů dolarů. Před patnácti lety byla úvěrová kvalita bankovního systému prohnílá a finanční páka se vymkla kontrole. Dnes je úvěrová kvalita bank nejlepší za celou generaci. Krize pramení z nyní neřešitelného úkolu financovat stále rostoucí americký zahraniční dluh.

Je to také neočekávanější finanční krize v historii. V roce 2018 Banka pro mezinárodní platby (BIS) varovala, že 14 bilionů dolarů krátkodobých dolarových půjček evropských a japonských bank používaných k zajištění měnového rizika je časovanou bombou, která čeká na výbuch.

V březnu 2020, když začal Covid, se dolarových úvěrů zmocnil běh o likviditu, což vyvolalo náhlý nedostatek bankovního financování. Federální rezervní systém hasil požár otevřením mnohamiliardových výměnných sítí zahraničním centrálním bankám. Tyto sítě spustil 19. března. 2020.

V souladu s tím došlo k prudkému nárůstu dolarové bilance světového bankovního systému, měřeno objemem zahraničních pohledávek ve světovém bankovním systému. Tím se otevřela nová zranitelnost – riziko protistrany – neboli jinak řečeno vystavení bank obrovským objemům krátkodobých úvěrů jiným bankám.

Americké chronické deficity běžného účtu platební bilance v posledních 30-ti letech se rovnají **výměně zboží za papír**: Amerika nakupuje více zboží, než prodává, a aby vyrovnala rozdíl, prodává aktiva (akcie, dluhopisy, nemovitosti atd.) cizincům.

Amerika nyní dluží cizincům čistých 18 bilionů dolarů, což se zhruba rovná kumulativnímu součtu těchto deficitů za 30 let. Problém je v tom, že cizinci, kteří vlastní americká aktiva, dostávají peněžní toky v dolarech, ale potřebují utrácet peníze ve svých vlastních měnách.

Při „plovoucích“ směnných kurzech je hodnota dolarových peněžních toků v eurech, japonských jenech nebo čínských jüanech nejistá. Zahraniční investoři musí své dolarové příjmy zajišťovat, tj. prodávat americké dolary za své vlastní měny.

Proto velikost trhu s devizovými deriváty balancuje spolu s americkými závazky vůči cizincům. Mechanismus je jednoduchý: Pokud dostáváte dolary, ale platíte v eurech, prodáte dolary za eura, abyste se zajistili proti měnovému riziku.

Vaše banka si však musí dolary sama vypůjčit a půjčit je vám, než je můžete prodat. Zahraniční banky si na financování tohoto zajištění půjčily od amerických bank zhruba 18 bilionů dolarů. To vytváří obrovskou zranitelnost: Pokud některá banka vypadá podezřele, jako tomu bylo u Credit Suisse na začátku tohoto měsíce, banky přiškrtí úvěry v rámci globálního oběhu.

Před rokem 1971 (*platil ještě zlatý standard – pozn. př.*), kdy centrální banky udržovaly směnné kurzy na pevné úrovni a Spojené státy kryly svůj relativně malý deficit běžného účtu převodem zlata do zahraničních centrálních bank za pevnou cenu 35 dolarů za unci, nic z toho nebylo nutné.

Ukončení vazby zlata na dolar a nový režim plovoucích směnných kurzů umožnily Spojeným státům vytvářet obrovské deficity běžného účtu tím, že prodávaly svá aktiva do světa. Obyvatelstvo Evropy a

Japonska stárlo rychleji než obyvatelstvo USA a mělo odpovídajícím způsobem větší potřebu penzijních aktiv. Toto uspořádání se nyní chýlí ke svému konci.

Trh se v podstatě obává, že kupovat ochranu proti inflaci od americké vlády je jako cestovat na Titaniku a kupovat pojištění proti ztroskotání od kapitána. Trh se zlatem je příliš velký a rozmanitý na to, aby se s ním dalo manipulovat. Nikdo nemá velkou důvěru v americký index spotřebitelských cen.

System dolarových rezerv nezanikne lusknutím prstu, ale s bolestivým skučením. Centrální banky zasáhnou, aby zabránily dramatickému selhání. Rozvahy bank se však zmenší, úvěry v reálné ekonomice se sníží a zejména mezinárodní úvěry se doslova vypaří.

Pod pokličkou bude financování v místní měně nahrazovat úvěry v dolarech. To jsme již viděli v Turecku, jehož měna v letech 2019-2021 implodovala, protože země ztratila přístup k dolarovému a eurovému financování.

Čínské obchodní financování do značné míry nahradilo dolar a podpořilo pozoruhodný hospodářský obrat Turecka v uplynulém roce. Jihovýchodní Asie se bude více spoléhat na vlastní měny a na juan. **Dolar se bude pomalými krůčky vařit jako žába v hrnci.**

Je náhoda, že západní sankce vůči Rusku během minulého roku přiměly Čínu, Rusko, Indii a státy Perského zálivu k nalezení alternativních způsobů financování. Tyto způsoby nejsou měnovým fenoménem, ale drahým, neefektivním a těžkopádným způsobem, jak obejít dolarový bankovní systém.

S úbytkem dolarových úvěrů se však tyto alternativní dohody změní v trvalé prvky měnového prostředí a ostatní měny budou vůči dolaru nadále získávat na síle.

Napsal David P. Goldman

Zdroj: Asia Times